

TRANQUIST UTVÄRDERING

UTVÄRDERING AV
COMUNG

-- DELRAPPORT TRE --

År: 2012

Författare: Joakim Tranquist & Mattias Norling

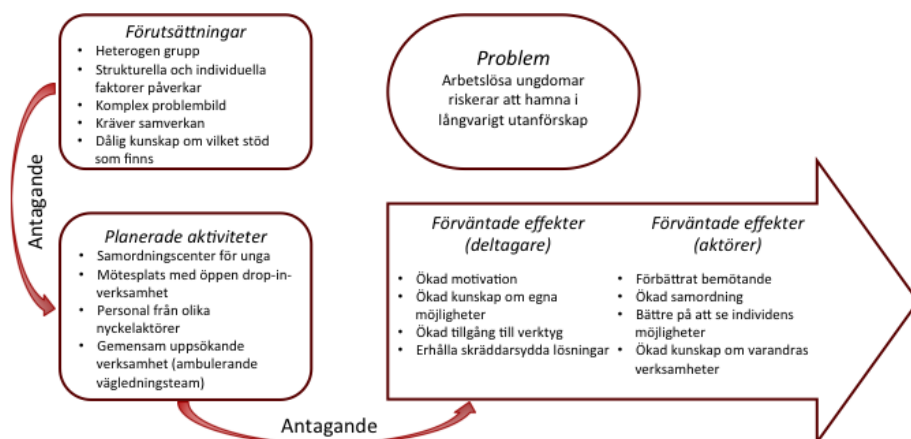
INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

INLEDNING	1
DELTAGARSTATISTIK	3
SAMVERKANSPROCESSEN	6
BILAGA 1: UTVÄRDERINGSUPPDRAGET	13

INLEDNING

ComUng är ett samverkansprojekt där flera parter ingår. Lunds kommun är projektägare genom Socialförvaltningen (Arbetsenheten) och samarbete sker sedan med Utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Syftet med ComUng är enligt projektansökan till Svenska ESF-rådet att *"fånga upp unga som riskerar eller är i utanförskap och lotsa dem vidare till egen försörjning genom att mobilisera samverkansparternas resurser."* För att uppnå detta övergripande syfte ska ComUng etablera ett samordningscenter för unga som består av personal från nyckelaktörerna med särskild kunskap om unga samt med projektledare från Socialförvaltningen och Kultur- och Fritidsförvaltningen.

Nedan beskrivs ComUng utifrån den effektkedja som ligger till grund för projektet. Effektkedjan visar överskådligt projektets tänkta/ideala förlopp: med utgångspunkt i bakgrunden (problem) via förutsättningar och planerade aktiviteter landar projektet förhoppningsvis i ett antal effekter.

Figur 1. Effektkedja ComUng.

Som en del i arbetet med projektet har Tranquist Utvärdering i uppdrag från Lunds kommun att utvärdera ComUng. Uppdraget genomförs som en kombinerad resultat- och processutvärdering och inriktas på att:

- ✓ *följa upp* i vilken mån projektet uppfyller de på förhand uppställda projektmålen (resultatutvärdering)
- ✓ *utvärdera* projektprocessen med fokus på gynnande och missgynnande faktorer (processutvärdering)

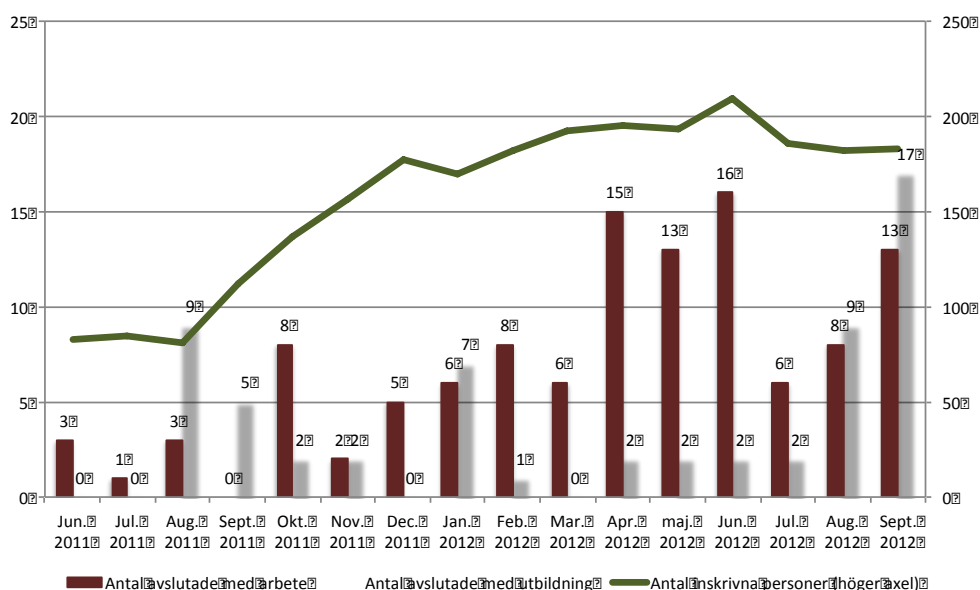
Denna inriktning innebär att utvärderingen sätter projektets genomförande i fokus och vi ställer inte bara frågan om insatsen nått de planerade resultaten, utan undersöker även

varför. Grundtanken i den förklarande processutvärderingen är att det som ska förklaras sätts in i ett större perspektiv och därmed blir hela projektprocessen, från initiering till uppföljning, intressant att studera.

Denna rapport är en tredje delrapport av totalt fem rapporter från utvärderingen. I den första rapporten beskrevs projektets grundläggande förutsättningar. I den andra rapporten låg fokus på den inledande utvecklingen i projektet med särskild inriktning på den så kallade samverkansstrukturen i ComUng. I denna tredje rapport görs en kortare avstämning av utvecklingen i projektet. Fokus ligger dels på resultat i förhållande till deltagare, dels på utvecklingen av samverkansprocessen. Vad gäller det senare förs en diskussion om preliminära förutsättningar för implementering av projektets verksamhet efter projekttidens slut.

DELTAGARSTATISTIK

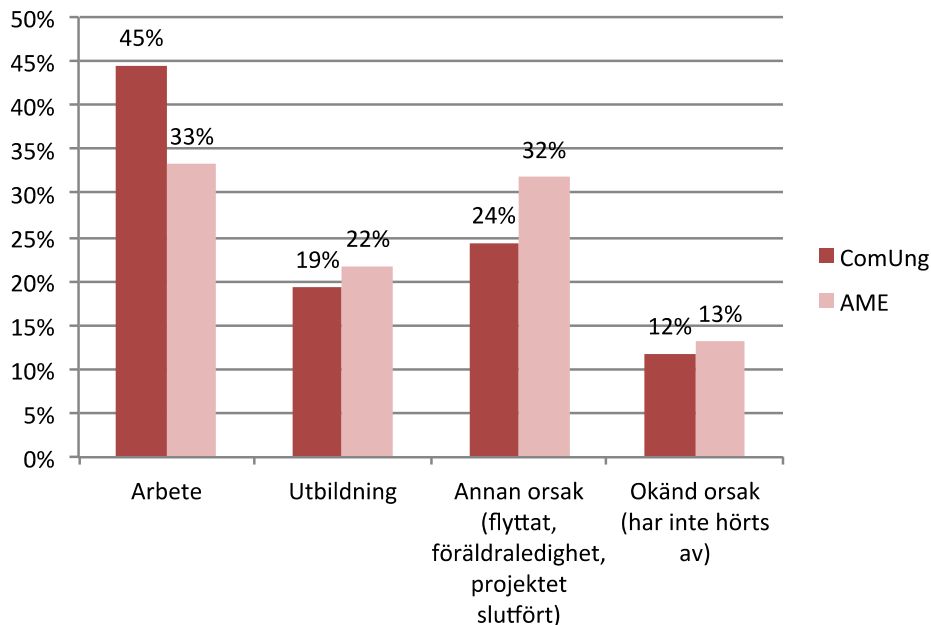
Utvecklingen för deltagarna i ComUng har sett bättre ut under 2012 än i inledningen av projektet (se Delrapport 2). Antalet som går ut i jobb eller utbildning har ökat. Under månaderna april till juni var det störst antal som gick ut till jobb, medan antalet till utbildning var som störst i augusti och september. Antalet inskrivna deltagare i projektet var som flest i juni 2012 med 209 personer inskrivna. Därefter har antalet minskat något.

Figur 2. Antal inskrivna per månad samt antal till arbete/utbildning. (2011-2012)

Målet med projektet är att få 60-70 procent av deltagarna att gå vidare till arbete eller studier. I den uppföljning som gjorts av personer som avslutat sitt deltagande i projektet kan vi se att *detta projektmål är uppnått*. Under perioden 2011-10-01 till 2012-09-30 uppgår andelen avslutade deltagare som gått till arbete eller studier utbildning till 64 procent (45 respektive 19 procent).

I Figur 3 nedan jämförs projektets resultat med motsvarande resultatet vid Arbetsenheten året innan. Vi kan då se att resultatet vad gäller deltagare som går till jobb är markant bättre i ComUng än i det som kan betraktas som ordinarie verksamhet.

Figur 3. Andel till arbete, utbildning m.m. ComUng och Arbetsenheten. (2011-2012)

Det kan vara intressant att följa upp hur lång tid deltagarna är i projektet. De som deltar i vägledningskursen är ju i projektet en period, men i övrigt är det inte några aktiviteter som håller ungdomarna kvar en längre tid. Genomsnittstiden för dem som avslutat projektet är drygt 200 dagar, vilket är lite mindre än 7 månaders inskrivningstid. Förmodligen dras dock detta snitt upp av några deltagare som varit inskrivna under lång period utan att ha deltagit i några aktiviteter. Detta kan föranleda en fråga om vad det i praktiken innebär att vara inskriven i ComUng.

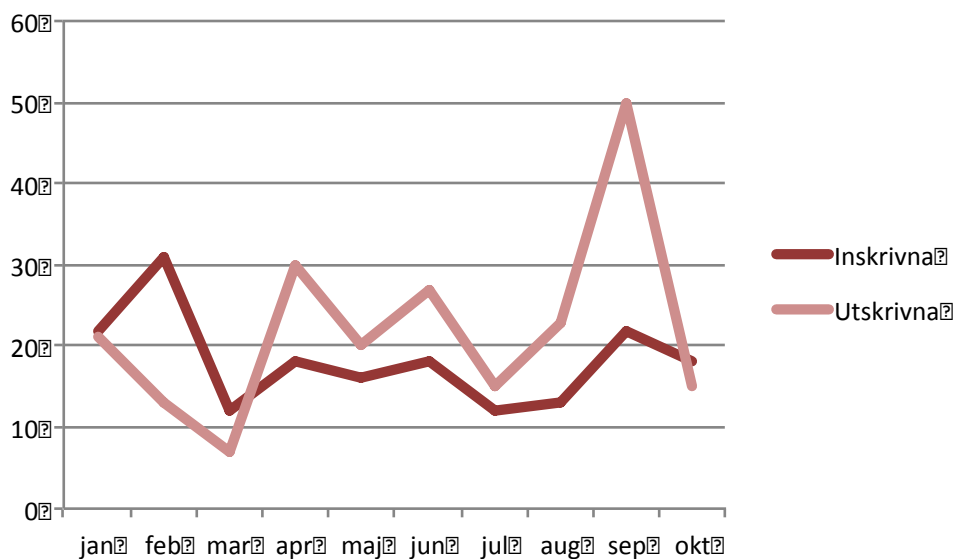
Vi har delat in de avslutade deltagarna i grupper efter hur många månader de varit inskrivna i projektet. Av de personer som skrivits ut ur projektet hittills under 2012 har de flesta varit inskrivna i projektet under 7-12 månader. Totalt är det 84 av deltagarna som avslutats mellan 7 och 12 månader efter det att de skrevs in i projektet. Näst störst är gruppen 4-6 månader.

Det går också att notera att bland deltagarna som avslutar projektet efter kortare tid är det vanligare att gå till arbete. Ungefär 53 procent av deltagarna som varit i projektet mindre än 6 månader går till arbete. Bland deltagarna som varit en längre tid i projektet är studier vanligare, liksom okänd orsak.

	< 3 mån	4-6 mån	7-12 mån	13-18 mån	Total andel
Arbete	51,4%	53,8%	34,1%	23,8%	43,0%
Studier	16,2%	17,9%	20,0%	42,9%	20,8%
Annan orsak	13,5%	16,7%	15,3%	9,5%	14,9%
Okänd orsak	13,5%	6,4%	21,2%	19,0%	14,5%
Fullföljt	5,4%	5,1%	9,4%	4,8%	6,8%
Totalt antal	37	78	85	21	221

Figur 4. Antal avslutade deltagare och tid i projekt. (2012)

För att få en mer detaljerad uppfattning om resultatet kan vi se om antalet som skrivs ut är fler än antalet som skrivs in. I figuren nedan ser vi att det under årets första tre månader var något fler in- än utskrivna i projektet. I april ser vi sedan hur antalet utskrivna överstiger antalet inskrivna. Därefter ligger antalet utskrivna högre ända fram till i oktober i år då det återigen var något fler inskrivna än utskrivna. Sammantaget under 2012 är det 182 inskrivna till projektet och 221 utskrivna ur projektet.

Figur 5. In- och utskrivna. (2012)

SAMVERKANSPROCESSEN

I Delrapport 2 genomförde vi en analys av utvecklingen i projektet med huvudfokus på samverkan. Vi utgick från projektets **PROGRAMTEORI** (se Bilaga 1) och analyserade ComUng utifrån tre centrala aspekter i detta avseende – giltighet, genomförande samt hållbarhet. Programteorins **giltighet** handlar huruvida olika aktörer ser ComUng som en relevant insats i förhållande till de behov som finns hos de respektive parterna. **Genomförandet** handlar, naturligen, om hur genomförandet av projektet tar sig uttryck. Det avslutande området, programteorins **hållbarhet**, berör frågan om de är rimligt att genomförda insatser också leder till avsedda effekter.

På fråga om giltigheten bakom ComUng kunde vi tidigare konstatera att aktörerna hade en gemensam syn både på projektets syfte och huvudsakliga mål. Det fanns också en stark tilltro till själva tanken om samverkan och att samtliga ingående aktörer sågs som självklara och viktiga i projektet. Möjligen kunde vi resa en fråga om den ursprungliga förståelsen av målgruppen och dess behov.

För att följa upp utvecklingen i projektet riktade vi under september och oktober en uppföljande enkät till såväl projektgrupp som styrgrupp för ComUng. Totalt besvarades denna enkät av 18 av de 23 personer som den skickades till.

I denna inledde vi med ett par frågor som avsåg giltigheten i projektet enligt tanken ovan. Sammantaget kan vi se att behovet av arbetsmarknadsinsatser för unga uppfattas som stort i Lunds kommun och att verksamheten i ComUng överlag svarar mot detta behov. Om vi ska ge lite perspektiv på denna huvudsakliga bild av projektet frågade vi hur man ser på **behovet av arbetsmarknadsinriktad ungdomsverksamhet i Lunds kommun**. Några svar kan belysa uppfattningarna som finns. En person menade behovet är: *”Stort, då många har svårt i perioden mellan gymnasieskolans avslut och inträde på arbetsmarknad/till andra studier”*. En annan person svarade att: *”Jag ser ett stort behov men att det är svårt att nå de unga som behöver verksamheten. De unga som har kontakt med oss visar stor uppskattning till att något som Comung finns. Det viktigaste är att vi samlar stödet till unga som står långt ifrån arbetsmarknaden men även att vi erbjuder samlad vägledning och information till alla unga i Lund”*. Ytterligare en summerade läget med att konstatera att: *”Det finns ett stort behov av arbetsmarknadsinriktad verksamhet till ungdomar i Lund. Behovet är stort av samverkan och där de olika myndigheternas uppdrag och insatser synkas med varandra”*. En annan fyllde i med att det är: *”Alltid viktigt att förenkla vägarna för att få ungdomar i sysselsättning så fort som möjligt”*.

Några av de tillfrågade förhöll sig mer till ComUng i sina svar. En person slog fast att: *”Det måste finnas mer kunskap och hjälp under ett tak, så att unga inte behöver slussas runt. Mer stöd till unga som står längst bort från utbildning eller arbetsmarknaden. Mer närhet till näringslivet och en större förståelse från deras sida för unga som varit ifrån en längre tid eller aldrig varit på arbetsmarknaden”*. En annan menade att: *”Det finns ett behov att prova nya vägar att motivera/hjälpa unga att hitta jobb eller utbildning. Behovet för de unga som står långt ifrån arbete/utbildning är större och mer krävande än jag trodde. Många av de som hittat till ComUng har någon form av diagnos eller andra problembilder”*. Ytterligare en menade att behovet är: *”Stort. Behovet att träffa myndigheter på ett mer otvunget sätt har funnits och finns. Vi har, tror jag, fått fatt i en del som tillhört ett mörkertal. Dvs de som av olika anledningar inte tagit tag i att besöka*

Arbetsförmedlingen". Avslutningsvis menade en person att: "Det finns en grupp unga vuxna som befinner sig i utanförskap eller riskerar att hamna i utanförskap. Innan projektet ComUng kom igång trillade en del av dessa unga vuxna mellan stolarna. Det finns klart ett behov av arbetsmarknads- och utbildningsinriktad samlad verksamhet för denna målgrupp".

För att förhålla projektet till dessa uppfattningar om behoven i Lunds kommun ställde vi följdfrågan **om Com Ung, så som verksamheten fungerar idag, motsvarar detta behov**. Vi kunde då notera att det fanns en övergripande positiv bild, även om vissa reservationer syntes. Låt oss börja med ett axplock av de mest positiva kommentarerna. En person konstaterade inledningsvis att: "Ja, det känns som vi är på rätt väg". En annan person menade att: "ComUng motsvarar detta behov genom sitt sätt att arbeta. Eventuellt är antalet ungdomar större än vad verksamheten kan klara av. Det kan variera från år till år". Ytterligare en slog fast att: "Ja, vi behöver dock marknadsföra oss så att fler unga hittar till oss, men jag anser att vi har rätt typ av verksamhet för målgruppen". Sammanfattningsvis konstaterade en person att: "Behovet har funnits att stötta upp de som inte funnit sig tillrätta med myndigheter i dess traditionella form. Här kan de träffa oss alla, både arbetsförmedlare, arbetsmarknadskonsulent och vägledare från utbildningsförvaltningen plus dessutom fritidsledare som funkar aktiverande och som ett kitt".

Det finns emellertid synpunkter på ComUng som pekar på att verksamheten inte fullt ut motsvarar de behov som finns. Vi noterar att det finns uppfattningar hos i första hand Utbildningsförvaltningen och Kultur- och Fritidsförvaltningen att projektet i alltför hög utsträckning fokuserar på ungdomar som uppstår ekonomiskt bistånd. En person kommenterar t ex att det är: "För stor inriktning mot de ungdomar som uppstår ekonomiskt bistånd. En önskan är ju en verksamhet som blir naturlig att vända sig till i övergången gymnasieskola - arbetsliv/studier och som då riktar sig till alla ungdomar i rätt ålder". En annan person menar att: "Vi är på god väg, tycker dock att det saknas stöd till det som inte har ekonomiskt bistånd. De får ingen 'handläggare'". Vidare tycker några att Arbetsförmedlingen skulle kunna ta större del av verksamheten. Här menar en person att denne: "Gärna sett att Arbetsförmedlingen kan ha större del i verksamheten och att målgruppen i så fall vidgas". En annan konstaterar att: "Det som kanske saknas är att man skulle kunna skriva in sig på Arbetsförmedlingen när man går in på ComUng, att man kan göra det på en och samma plats". Vid samtal med representanter från Arbetsförmedlingen menar man dock att det finns poänger med att individen tar sig till Af-kontoret och skriver in sig där. Det är denna linje Arbetsförmedlingen generellt förespråkar.

Några kommentarer syns även kring verksamheten i förhållande till det uppfattade behovet. En person: "Hade gärna sett ett bredare utbud med fler verksamheter där olika kompetenser hade gett ungdomarna än mer möjligheter att träffa nyckelpersoner". En annan menade att det är: "Fortsatt oklart kring mötesplats kontra arbetsmarknadsinriktad verksamhet (mycket tydligare nu än tidigare) – behövs ytterligare arbete". Ytterligare en konstaterade att: "Vi behöver utveckla oss för att matcha de ungas önskemål bättre. Mer fokus på enskilda motiverande samtal och skraddarsydda lösningar och mindre fokus på öppet husverksamhet. Jag menar inte att något ska uteslutas men mindre av den öppna verksamheten". Vidare menade en person att: "Vi måste resonera mer om roller. Kommunen behöver stödja mer i att klargöra de 'sociala' förhållandena, det blir för mycket bakslag om vi ger oss ut i jobbspåret utan att det är hyfsat i ordning socialt. Af-personal används till det mesta. Är det optimalt?". Detta för oss in på frågor som rör genomförandet av samverkansprocessen. Vi avslutar stycket om relevansen i ComUng med

ett citat som sätter projektet i relation till tidigare insatser: *”Verksamheterna som finns är/var bra även innan ComUng, men ComUng hjälper till att synliggöra insatserna mer samt att vägleda arbetsökande ungdomar till rätt insats.*

Det huvudsakliga utvecklingsområdet vi kunde konstatera i Delrapport 2 avsåg arbets- och ansvarsfördelningen inom projektet. Vi slog då fast att utmaningen var att komma förbi det inledande rollsökandet i samverkansarbetet och hitta de mest centrala beröringspunkterna projektmedlemmarna och aktörerna emellan. Frågan vi ställde var vem som ska göra vad i arbetet med de unga i ComUng? Vi har sett denna problematik antydans i några av kommentarerna ovan. För att undersöka utvecklingen ställde vi frågan om hur man **uppfattar att samverkan i nuläget fungerar mellan de respektive parterna i ComUng?** Bland svaren på frågan märks huvudsakligen positiva synpunkter, framför allt avseende utvecklingen i projektet. Det finns även här vissa konstruktiva synpunkter.

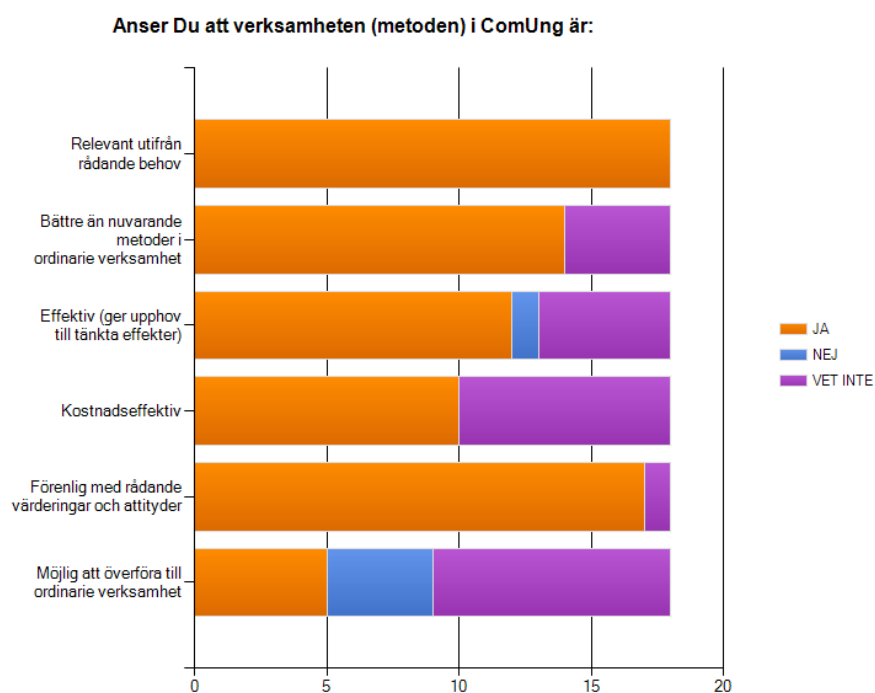
Om vi börjar med de tydligast positiva synpunkterna så svarade en person att denne: *”Har varit med i samverkansprojekt tidigare och tycker denna samverkan har fungerat rätt så bra hittills. De olika samverkansparterna har satsat olika stora delar av resurser, har olika roller och har/hade olika perspektiv. (...) Samverkan fungerar bättre och bättre”. En annan person menade att: ”Samverkan mellan parterna har utvecklats till det bättre. De olika delarna har blivit mycket synligare för varandra och det är tydligt vilken roll de olika parterna har”. Ytterligare en menade att: ”Vi har hittat vad vi är bra på, både tillsammans men också var för sig och landat i att det är helt okej. Vi har olika expertområden och när det finns vinster av att samarbeta gör vi det”.*

Att samverkan sällan är helt okomplicerat syns även bland svaren och det finns synpunkter som pekar på att de olika organisationskulturerna fortfarande påverkar arbetet, även om det utvecklats över tid i projektet. T ex menade en person att: *”Kulturkrockarna finns. De är både lärorika och jobbiga. Har blivit allt bättre med tiden”. En annan sa att: ”God kommunikation gör att även om man periodvis drar åt olika håll så hittar vi riktningen tillsammans”. Ytterligare en slog fast att: ”Samverkan fungerar bra. Vi är inte alltid överens, tack och lov vi har många bra och givande diskussioner”. Att rollsökandet inte är avslutat utan en pågående process syns även i några svar. Bland annat menar en person att: *”Jag tycker att det fungerar bra, även om det också finns uttryck för revirtänkande och ibland svårigheter med att göra en tydlig rollfördelning. Ytterligare en att denne: ”Har uppfattningen att det är en mycket god samverkansanda mellan parterna, men att arbetet med att närma sig/hitta nya arbetssätt måste utvecklas”. Ännu en att: ”Vi kan säkert våga gå in på de andras områden mer, kan alltså bli bättre”. Det senare citatet föranleder en fundering på vad ambitionen med samverkan är och hur uttalat detta är i projektet – bör personal från olika parter gå in i varandras områden eller kommer man samman och bibehåller sina specifika roller?**

Sammantaget ger alltså svaren uttryck för att det verkar ha skett en positiv utveckling kring samverkansarbetet under det gångna året. Sedan är det flera nivåer som ska komma samman i en fungerande samverkansstruktur. Svaren ovan handlar närmast uteslutande om arbetet i projektet. Till detta ska även läggas en ledningsnivå som erkänner, stödjer och fångar upp samverkansprocessen. En person utvecklar sitt svar i förhållande till detta och konstaterar att denne: *”Uppfattar att det fungerar väldigt bra inom projektet gällande projektpersonalen, dock finns det utmaningar i form av att högre chefer kan arbeta i andra riktningar. Det är fram och tillbaka diskrepans mellan Comungs behov och ordinarie verksamhetens mål och inriktningar. Särskilt i frågan rörande samlokalisering, där det*

återkommande finns en spänning mellan att ha all egen personal samlad fysiskt i ordinarie verksamhet och på ComUng. Jag anser dock att samverkan fungerar mycket bra i förhållande till att det handlar om ett systemskifte (...). Steg för steg ökar förståelsen för och vikten av samlokalisering hos samverkansparterna”. Ytterligare en person utvecklar sitt svar kring samlokalisering och för oss även in på den långsiktiga implementeringsfrågan: ”Värdet av att få hjälp med den sociala biten via kontakt med fritidsledarna är stort för många av våra ungdomar. Mår man dåligt kan det vara en av pusselbitarna. Att arbetsförmedlare ska finnas nära rent fysiskt oss arbetsmarknadskonsulenter känns så klockrent för vår målgrupp. (...) Det tillsammans med vårt täta samarbete med vägledarna från utbildning resulterar i att det blir verkstad istället för snack, mer action för ungdomarna heltenkelt. (...) Jag hoppas att man förstår att detta måste fortgå oavsett i vilken form det nu blir efter 2013”.

Låt oss återkomma till frågan om implementering. För att kartlägga uppfattningarna om ComUng ställde vi ett antal frågor och hur man förhåller sig till aspekter kring projektet. Syftet var att få en översiktlig bild, därför fick de svarande endast ta ställning till frågorna med alternativen Ja, Nej eller Vet ej. I Figur 6 nedan syns hur svaren på frågorna fördelade sig.

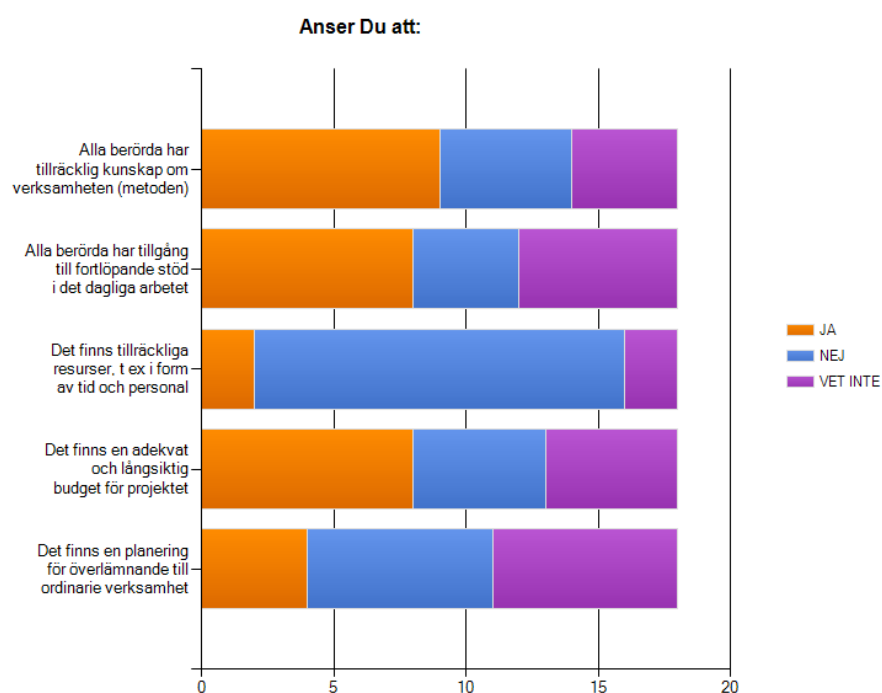

Figur 6. Diagram över utfall på enkätfrågor om verksamheten i ComUng.

Av diagrammet framgår först och främst att den bild som presenterats ovan angående den positiva synen på relevansen bakom ComUng bekräftas. De två områden som de svarande sedan förhåller sig något mer reserverade till avser kostnadseffektiviteten i projektet samt möjligheterna att föra över projektets verksamhet till ordinarie verksamhet efter projektets slut. Vad gäller det senare pekar några av kommentarerna på frågan på ekonomiska aspekter. Bland annat menade en person att: ”För att kunna överföra projekt

under nuvarande former till ord. verksamhet måste ekonomiska ramar klargöras". Vidare menade en annan att: "Arbetsförmedlingen måste följa sitt uppdrag från regeringen. Det är en budgetfråga som vi inte styr över". Mycket av kostnadsfrågan ligger sannolikt i den gemensamma lokalen för verksamheten, vilket en person noterar: "Jag menar att vi behöver fortsätta med gemensam lokal för att metoden ska fungera, inte tillbaka i ordinarie verksamhet". En annan person menade att: "ComUng kompletterar ordinarie verksamhet därför kan man inte säga att den är vare sig bättre eller sämre", medan en annan förde fram en syn på konstellationerna i samverkan: "Vissa delar tror jag vi kan implementera som samverkan med arbetsförmedlingen och vägledningscentrum om vi kan få till samlokalisering. Kultur och Fritid kan vi fortsätta samverka med men kanske på ett annat sätt.

För att vidare analysera uppfattningarna om projektet ställde vi ytterligare några frågor. I Figur 7 nedan syns dessa frågor och hur svaren fördelade sig.

Figur 7. Diagram över utfall på enkätfrågor om förutsättningar för ComUng.

Av diagrammet framgår att det finns en blandad syn på förutsättningarna för projektet. De frågor som har flest negativa svar är i första hand frågan om det finns tillräckliga resurser tillsammans med frågan om den långsiktiga planeringen. På den första av dessa frågor konstaterade en person att: "Resurser är sällan tillräckliga". Vidare menade en att: "Det finns stort behov av ytterligare personalresurser, i alla fall av en till arbetsmarknads-konsulent. En arbetsterapeut vore också mycket bra".

Det var flera av de svarande som valde att kommentera sitt svar om planeringen inför projektets slut Här menade en person att: "Det finns en plan för att planera eventuell

implementering. Det är ännu inte klart hur en eventuell implementering ska se ut och isåfall vilka delar". Vad gäller frågan om vad det som bör föras vidare efter projektets slut ställde vi en fråga om detta. Vi återkommer snart till detta. Bland kommentarerna menade en person vidare att: "Arbetet med att överföra/ överlämna till ordinarie verksamhet har påbörjats". En annan att: "För projektet finns det en budget men för att göra det permanent tror jag inte. Det finns en planering för att göra ComUng permanent, men överföra den till ordinarie verksamhet skulle inte gå".

När det gäller den långsiktiga ekonomin menade en person att: "Det finns en advekat budget för projektet men det saknas långsiktighet efter projektet". Vi återkommer även till lokalfrågan där en person menar att denne: "Tror att det finns för stora kostnader och ineffektivitet i att det öppna huset kräver hög bemanning. Dessutom kostar lokalerna för mycket och den kostnaden går mycket till de stora ytor som behövs för att ha ungdomarna i huset. Frågan är om ungdomarna behöver dessa ytor? Det känner jag mig tveksam över".

Vi kan alltså se att det finns en viss fundersamhet kring överföringen av projektverksamheten efter projekttidens slut. För att få en bild av hur man förhåller sig till detta frågade vi även **vilka delar av ComUngs verksamhet som man anser bör implementeras i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut**. Bland svaren kan vi notera att den absoluta majoriteten ställer sig positiva till att verksamheten fortsätter efter projektets slut. Däremot märks vissa skillnader i hur man anser att det bör ske. I centrum står en samlokalisering, men formerna för detta varierar. Framför allt avser detta vilka parter som ska ingå i en mer långsiktig samverkansstruktur.

En inriktning är i svaren är att samverkan borde fortgå oförändrad. Någon menar att: "Jag anser att ComUng bör implementeras i sin nuvarande form, där parterna fortsätter bedriva den samlokaliserade verksamheten. Samlokalisering krävs för att vi ska uppnå de effekter dagens verksamhet har på unga med det samlade snabba och effektiva stödet. Samlokalisering av personal från olika verksamheter är essentiellt för ComUng och det samlade arbete mot målgruppen. En annan menar att: "Helheten i projektet är viktig att behålla: Samverkan mellan Arbetsförmedling, socialtjänst, utbildningsförvaltning och Kultur och fritid". Ytterligare en pekar på: "En gemensam ingång, möjlighet att möta alla parterna på samma plats".

En annan inriktning på svaren är att behovet samverkan i termer av samlokalisering är starkast i förhållande till de arbetsmarknadsrelaterade parterna. Exempelvis lyfter en person fram: "Samverkansdelen mellan Af och utbildningsförvaltningen. Även Kultur och fritidsdelen om kopplingen mellan mötesplats och arbetsmarknadsinriktad verksamhet är tydlig". En annan sammanfattar: "Prio 1: Behålla gemensamt 'servicecenter för frågor och vägledning'. Samordningen av stödet till ungdomar behöver vara kvar och det täta samarbetet främst vad gäller arbetssökandes planering mellan Af och socialförvaltningen". Personen lägger dock till att: "Även representanter från Af/Socialförvaltningen /Utbildningsförvaltning bör i någon mån finnas till hands i kommunens fritidsverksamhet regelbundet för vägledning". Ytterligare ett svar (från Socialförvaltningen) på frågan om vad som i första hand bör implementeras var: "Definitivt den samverkan som är utarbetad med Arbetsförmedlingen och Utbildningsförvaltningen". Ännu en svarade att: "Jag ser det som otänkbart att inte arbetsförmedlaren och arbetsmarknadskonsulenterna sitter nära varandra för att kunna arbeta tätt med ungdomarnas planering". För att avsluta så konstaterade en person: "Framförallt samarbetet mellan arbetsmarknadskonsulenter

och arbetsförmedlare. Även den känsla av "icke-myndighet" och avdramatisering som Fritid står för borde tas tillvara på".

Vi kan alltså se att det finns olika uppfattningar bland de tillfrågade om hur ett framtida samverkansarbete kan se ut. Skillnaden ligger framför allt i synen på vilka parter som ska ingå i en framtida samverkansstruktur. Vi kunde emellertid se att det finns en utbredd tveksamhet till de konkreta möjligheterna att fortsätta med verksamheten efter projekttiden. En person konstaterade också att: *"Frågan är om det går att implementera i ordinarie verksamhet som organisationen ser ut idag"*. Inte minst finns ekonomiska frågetecken att förhålla sig till.

Det föranleder också en fråga om vad implementering egentligen innebär. Det finns olika sätt att förhålla sig till detta, och intrycket är att de flesta avser en lösning där den samlokaliserade verksamheten fortsätter som idag. Implementering kan dock innebära att organisationerna väljer att återföra arbets sätt, erfarenheter och kunskaper till de ordinarie verksamheterna utan att den gemensamma verksamheten fortsätter som idag. ComUng får även i ett sådant scenario påverkan på kommande arbete i kommunen. Det centrala i frågan är att organisationsföreträdare från de respektive parterna engagerar sig i aktivt i beslutsprocessen kring fortsättningen och att erfarenheter från projektet används i utformning av framtida insatser¹. Under alla omständigheter kommer samverkansarbetet i ComUng att ha vidareutvecklats mellan parterna i kommunen och frågan är huvudsakligen hur parterna avser dra nytta av denna utvecklingsprocess. Vi avslutar därför med ett summerande citat med bäring på framtiden. *"Vinsten oavsett ComUngs fortlevnad gäller de kanaler, kontakter och kännedom om varandras verksamheter som finns hos de tjänstemännen som är delaktiga i projektet. Detta är viktigt att ta tillvara, det upparbetade samarbetet mellan de olika organisationerna, och det bör naturligtvis implementeras i ordinarie verksamheter.*

¹ Jfr Trädgårdh, B & Jensen, C (2012) *Temporära organisationer för permanenta problem. Om implementering av samverkansprojekt av samverkansprojekt för unga som står långt från arbetsmarknaden*. Skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2012:1. Stockholm: Temagruppen Unga i arbetslivet.

BILAGA 1: UTVÄRDERINGSUPPDRAGET

Tranquist Utvärdering har i uppdrag från Lunds kommun att utvärdera processen ComUng. Avtal om uppdraget tecknades under juli 2011 och utvärderingen löper fram till projektets slut. Utvärderingsuppdraget syftar till att i enlighet med de riktlinjer för löpande utvärdering (följeforskning) som strukturfondspartnerskapet ställt upp bidra till att projektet styr mot de uppsatta målen. Utvärderingen ska också leda till bestående avtryck hos de berörda aktörerna i form av lärdomar kopplade till projektets metoder och resultat.

En förklarande processutvärdering sätter verksamhetens genomförande i fokus och här ställer utvärderaren inte bara frågan om insatsen nått de planerade resultaten, utan undersöker även *varför*. Grundtanken i den förklarande processutvärderingen är att det som ska förklaras sätts in i ett större perspektiv och därmed blir hela processen, från initiering till uppföljning, intressant att studera. En central del av processutvärderingen utgörs av den s k *programteorin*. Detta är ett utvärderingsverktyg som under senare årtionden kommit att användas i breda kretsar. Ansatsen kom till som ett sätt att undvika olika former av "black-box"-resonemang där utvärderingar studerar insatser och resultat, men där det som egentligen händer vid genomförandet går förlorat. Själva idén med programteorin är därför att skapa underlag för analys av vilka delar av det aktuella projektet som bidragit till framgång/misslyckande och varför så skett.

Programteori kan ses som en logisk modell som beskriver projektets mål och önskvärda resultat samt antaganden kring vad som behöver göras för att målen ska uppnås. Genom att analysera programteorin kan utvärderingen skapa en förståelse för hur det är tänkt att projektet ska nå sina mål och vilka de grundläggande antagandena är. Därifrån är det sedan möjligt att värdera resultatet, inte bara i förhållande till genomförandet av insatserna utan också i förhållande till förtjänster och brister i den underliggande projektlogiken.

Som en följd av sin förklarande ansats genomförs processutvärderingar i nära samspel med uppdragsgivare och potentiella användare av utvärderingsresultaten. Till skillnad från resultatutvärdering används huvudsakligen kvalitativa datainsamlingsmetoder såsom intervjuer, textanalyser och direkt observation för att ge information om faktorer som påverkat genomförandet.